

Oostenrijk

Door Jan van de Wiel

Deze maand neem ik jullie mee in de reeks “rondje Europa“ naar een van de favoriete bestemmingen van Nederlanders, namelijk Oostenrijk. In dit januari nummer van onze lekbode ga ik iets vertellen over dit land. Maar ook als verzamelland is Oostenrijk zeer gewild bij de filatelisten.

Het land grenst in het westen aan Zwitserland en Liechtenstein, in het noorden aan Duitsland en Tsjechië, in het oosten aan Slowakije en Hongarije en in het zuiden aan Italië en Slovenië. Oostenrijk ligt in de Alpen en heeft een oppervlakte van 83.871 km², waarvan slechts 32% onder de 500 meter ligt. De hoofdstad is Wenen, die ook met afstand de grootste stad van het land is. Van de inwoners spreekt het merendeel Duits, dat ook de officiële taal is.

De geschiedenis van Oostenrijk gaat terug tot de Romeinse tijd, maar het huidige Oostenrijk is een overblijfsel van het Keizerrijk Oostenrijk, dat in de 19e eeuw tot de Europese grote mogendheden behoorde. Het land was van 1867 tot 1918 onderdeel van de dubbelmonarchie Oostenrijk-Hongarije en na de kortstondige Republiek Duits-Oostenrijk ontstond in 1919 de Eerste Oostenrijkse Republiek. Na de Anschluss (de annexatie door het Derde Rijk) in 1938 en de bezetting door de geallieerden in de periode na de Tweede Wereldoorlog, werd in 1955 Oostenrijk door middel van het Oostenrijks Staatsverdrag weer zelfstandig en werd de Tweede Oostenrijkse Republiek gevestigd, Oostenrijk een federale parlementaire republiek met negen deelstaten.

Het staatshoofd is de Bondspresident, de Bondskanselier is het regeringshoofd. Oostenrijk is lid van de Europese Unie, de Verenigde Naties en een groot aantal andere internationale organisaties. Ook in de filatelie speelt dit land een grote rol. Het is een redelijk goedkoop land in aanschaf en vertelt veel over de geschiedenis van dit land.

Het postzegel tijdperk van Oostenrijk start in 1842 en was het eerste land dat drastische maatregelen nam op het gebied van de posttarieven. Het tarief werd bepaald aan de hand van de wisselplaatsen van de paarden, daarna was de te overbruggen afstand maatgevend. In 1850 werd de eerste postzegel uitgegeven. Het betrof een serie van 5 zegels respectievelijk 1, 2, 3, 6 en 9 kreuzer. Deze zegels werden uitgegeven door middel van een besluit van de minister van Handel op 26 maart 1850. In 1851 verscheen de tweede emissie van Oostenrijk, ditmaal geen gewone postzegel maar een krantenzegel. Deze mochten niet worden gebruikt voor het verzenden van brieven. Het zegelbeeld toonde het hoofd van Mercurius, één van de Romeinse goden en bestond uit drie zegels, 0,6 kreuzer (blauw), 0,6 kreuzer (geel) en 30 kreuzer (roze). In maart 1856 kwam er nog een rode zegel van 6 kreuzer bij. In 1858 kwam er een tweede serie frankerzegels uit met een silhouet van de keizer. Deze serie bestond uit 5 waarden met allemaal een verschillende zegelrand. Het zou echter duren tot 1861 voordat er een nieuwe serie werd uitgegeven waarbij de keizer in een ovaal was gevat en

naar rechts was gekeerd. Verder werd er in Oostenrijk tot aan de 1^e wereldoorlog enkel zegels uit gegeven met de beeltenis van Keizer Franz-Josef I. Ook de Duitse bezetting van Oostenrijk heeft in beide wereldoorlogen zijn sporen achtergelaten. De zegels uit die periode zijn dan ook te herkennen aan de opdruk "Deutsch-Ostereich". In 1919 verboden de Geallieerden een unie met het Duitse Rijk en veranderde de naam van het land officieel in Oostenrijk, maar tot in 1921 werden nog postzegels uitgegeven met de naam Duits-Oostenrijk.

In 1934 werd Oostenrijk een bondsstaat en de facto een dictatuur. In 1938 werd Oostenrijk geannexeerd door het Duitse Rijk. Van 1938 tot 1945 maakte Oostenrijk deel uit Duitse Rijk en werden geen eigen postzegels meer uitgegeven. In 1945, aan het eind van de 2de Wereldoorlog, scheidde Oostenrijk zich tijdens de bevrijding door Sovjettroepen formeel af van het Duitse Rijk en werd de republiek Oostenrijk hersteld. Hoewel Oostenrijk tot 1955 bezet bleef door de Geallieerden en verdeeld was in een Franse, Britse, Amerikaanse en Sovjetsector, gaf de republiek al in 1945 postzegels uit. In 1955 werd Oostenrijk wederom onafhankelijk. Omdat Oostenrijk een bergachtig landschap heeft en beroemd is over de hele wereld om zijn mooie bergen, hebben de meeste zegels uit het begin van de onafhankelijkheid iets te maken met bergen. Klederdrachten uit Tirol en de andere gebieden zijn kenmerkend voor Oostenrijk Oostenrijk is ook de bakermat met buurland

Duitsland voor de hedendaagse klassiek muziek. Oostenrijk is de geboorteplaats van vele bekende componisten zoals Joseph Haydn, Michael Haydn, Franz Liszt, Franz Schubert, Anton Bruckner, Johann Strauss sr. en Johann Strauss jr. en leden van de Tweede Weense School, zoals Arnold Schönberg, Anton Webern en Alban Berg. Wolfgang Amadeus Mozart werd geboren in het Salzburg, destijds een onafhankelijk keurvorstendom van het Heilige Roomse Rijk, maar wel één dat cultureel nauw verbonden was met

Oostenrijk. Mozart bracht veel tijd van zijn carrière door in Wenen. Even een klein stukje van de geschiedenis van Wenen. In 15 v. Chr. stichtten de Romeinen op de plaats van de huidige binnenstad een militaire post tegen de Germanen. De post lag aan de rivier de Wien en droeg de naam Vindobona. In 1221 kreeg Wenen stadsrechten, in 1438 werd zij rijkshoofdstad, in 1469 bisschopszetel, en in 1526 keizerstad. In de loop der tijd groeide de stad. In 1529 werd Wenen voor de eerste maal vergeefs belegerd door de Turken, in 1683 was er de tweede Turkse belegering. Gedurende de oorlogen met Frankrijk werd Wenen twee keer door Napoleon ingenomen, in 1805 en 1809. De Franse revolutie van februari 1848 had ook in Wenen haar weerslag. Na de maartrevolutie abdicerde keizer I ten gunste van zijn neef Frans Jozef I. Gedurende de Eerste Wereldoorlog werd Wenen weliswaar niet direct bedreigd, maar de economische blokkade van de Centralen leidde tot een gebrek aan vooral voedingsmiddelen en kleding. Het einde van de Eerste Wereldoorlog was ook het einde van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie. In 1921 werd Wenen van het omringende Neder-Oostenrijk afgescheiden, en werd een aparte bondsstaat. In de Kristallnacht op 9 november 1938 werden de synagogen, niet alleen religieuze maar ook sociale centra in het Joodse leven, verwoest. Aan het eind van de 20e eeuw kreeg Wenen een "skyline" door de bouw van twee wolkenkrabbers, de Andromeda Tower en de Millennium Tower, aan de beide oevers van de Donau.

Ook de wintersport gebieden zijn populair bij de Nederlanders. Ons koningshuis gaat ieder jaar weer naar het plaatsje Lech, waar zij hun skivakantie doorbrengen. Het zuiden van Tirol is een ware belevenis (ook de après-ski) langlaufen, slee rijden zijn sport nummer 1 in Oostenrijk. Vaak aan het begin van de herfst heeft Oostenrijk al de eerste sneeuw. Als de

badpakken in het zuiden van Europa de kast in gaan ,wordt Oostenrijk vaak dan al op een witte deken getrakteerd.. Inwoners zijn echte acrobaten op de sneeuwpijsten. Ook de après-ski is een waar festijn met bier en glühwein, kortom net als het buurland Zwitserland en één en al gezelligheid .

Dit was mijn verhaaltje over Oostenrijk in de reeks "rondje Europa" .Volgende maand neem ik jullie mee naar Duitsland waarin ik zal proberen de roemrijke geschiedenis te vertellen in drie verschillende delen, te weten het Duitse Reich, de moderne tijd na de Oorlog en als laatste over de stad Berlijn.

Jan van de Wiel